

ASPECTE ALE APLICĂRII POLIGRAFULUI PE TIMPUL CONFLICTELOR ARMATE

Iurie ODAGIU,
doctor în drept, conferențiar universitar
Andrei LUNGU,
doctorand

ASPECTS OF POLYGRAPH APPLICATION DURING ARMED CONFLICTS

Iurie ODAGIU,
PhD, associate professor
Andrei LUNGU,
PhD student

În acest articol ne propunem să facem o analiză a unor aspecte legate de particularitățile aplicării sistemelor poligraf pe timpul conflictelor armate și al perioadelor post-război.

Ne vom axa atenția asupra perioadei când au avut loc cel de-al II-lea Război Mondial și conflictul armat din Afganistan, precum și asupra particularităților aplicării poligrafului pe timpul războiului declanșat de Rusia în Ucraina.

Prezentul articol are ca obiectiv realizarea analizei modalităților, tehnicilor și metodelor aplicate în vederea obținerii informațiilor ascunse în timp foarte scurt.

Cuvinte-cheie: conflict armat, război, poligraf, testare psiho-fiziologică, informație ascunsă.

In this article we propose to analyze some aspects related to the particularities of the application of polygraph systems during armed conflicts and post-war periods.

We will focus on the period when the Second World War took place, the armed conflict in Afghanistan and the particularities of the application of the polygraph during the armed conflict in Ukraine.

The objective of this article is to analyze the ways, techniques and methods applied in order to obtain hidden information in a very short time.

Keywords: armed conflict, war, polygraph psycho-physiological testing, hidden information.

Introducere. Studiind practica utilizării poligrafului în practica internațională, constatăm că, domeniul de aplicare al acestuia este foarte extins. Acest dispozitiv este utilizat în activități ale serviciilor speciale, armată și în alte structuri de forță.

Detectarea comportamentului simulat începe în 1877, când fiziologul italian Angelo Mosso, folosind un dispozitiv de măsurare a modificării pulsului, numit *pletismograf*, a constatat că reacțiile psiho-fiziologice sunt reflectate în frecvența bătăii inimii.

Este cunoscut faptul că printre pionierii aplicării instrumentarului pentru a detecta minciuna este fondatorul Școlii Italiene Pozitiviste de Criminologie, Cesare Lombroso. În 1881, folosind un „hidrosfimograf”, Lombroso a înregistrat modificări ale tensiunii arteriale și ulterior a efectuat o analiză profundă a rezultatelor. Mai târziu, în cartea sa din 1895, intitulată „Om criminal”, Cesare Lombroso descrie

Introduction. Studying the practice of using polygraph in international practice, we find that its scope is very wide. These devices are used in activities of special services, the military and other force structures.

The detection of simulated behavior begins in 1877, when the Italian physiologist Angelo Mosso using a pulse modification measuring device, called a *plethismograph*, found that psycho-physiological reactions are reflected in the heart rate.

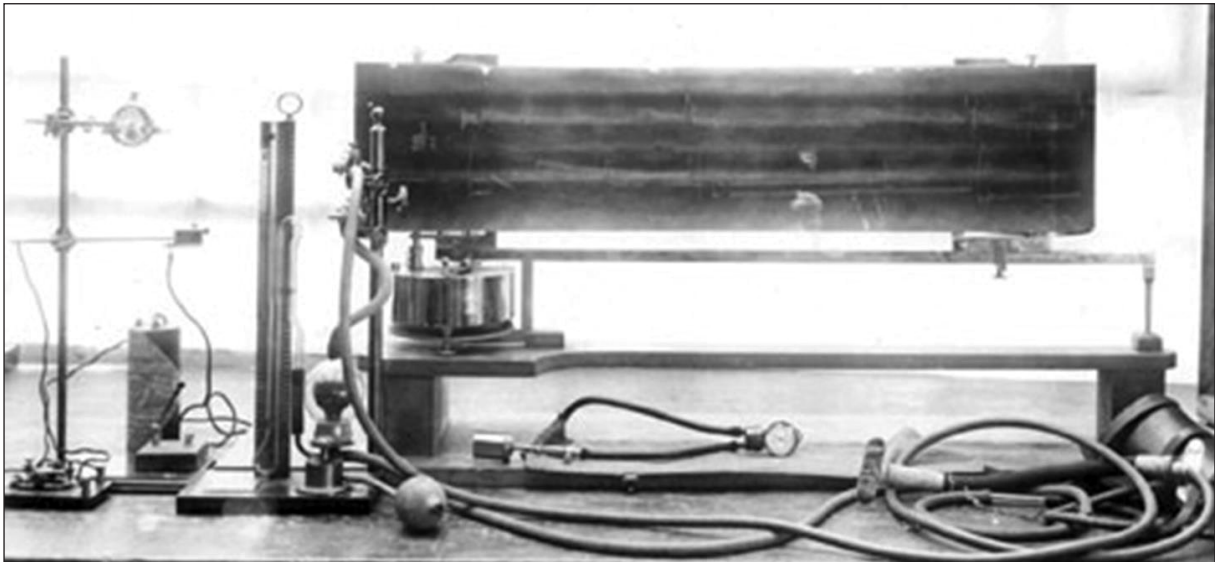
It is known that among the pioneers of the application of the instrument to detect lies, he is the founder of the Italian Positivist School of Criminology, Cesare Lombroso. In 1881, using a “hydrophrimograph”, Lombroso recorded changes in blood pressure and subsequently performed a thorough analysis of the results. Later, in his 1895 book entitled “Criminal man,” Cesare Lombroso describes a resultant experience of using the hydrophrimograph

o experiență rezultativă a utilizării hidrosfimo-grafului în timpul verificării inculpatului în cazul unui jaf.

Vittorio Benusi utiliza pentru descoperirea minciunii înregistrarea schimbărilor respiratorii, iar W.M. Marston apela în 1917 la captarea tensiunii sistolice în același scop. Unul dintre marii precursori ai actualelor tehnici a fost psihologul Hugo Munsterberg, preocupat de problema falsității declarațiilor martorilor. În 1908, James MacKenzie și-a denumit aparatul „The Ink Poligraph” (Poligraf cu înscriptor de cerneală), iar în 1922 J.A. Larson îl perfecționează și astfel apare cardio-pneumo-psihograful, reprezen-

while checking the defendant in the event of a robbery.

Vittorio Benusi used for the discovery of lies recording respiratory changes, and W.M. In 1917, Marston called for the capture of systolic blood pressure for the same purpose. One of the great precursors of the current techniques was psychologist Hugo Munsterberg, concerned about the issue of the falsity of witness statements. In 1908, James MacKenzie called his machine the Ink Poligraph, and in 1922 J. A. Larson perfects it and thus appears the cardio-pneumo-psychographer, representing the first generation of modern polygraph.

*Primul poligraf al lui John Larson 1922
John Larson's first polygraph 1922*

tând prima generație a poligrafului modern.

O îmbunătățire importantă este realizată în 1945 de John Reid, care stabilește legătura dintre activitatea musculară neobservată și tensiunea arterială.

Liderul mondial incontestabil în utilizarea poligrafului sunt Statele Unite ale Americii. Deja la sfârșitul anilor '30 ai secolului XX, în această țară trei companii produceau „detectoare de minciuni” în serie. În acea perioadă, în 28 de state ale SUA, peste o sută de secții de poliție aplicau în mod activ poligraful în vederea investigării infracțiunilor. 2 februarie 1935 este considerată ziua primei utilizări oficiale a

A significant improvement was achieved in 1945 by John Reid, who establishes the link between unnoticed muscle activity and blood pressure.

The undisputed world leader in the use of polygraph is the United States. Already in the late 30 of the 20th century, in this country, three companies produced serial “lie detectors”. At that time, in 28 U.S. States, more than a hundred police stations actively applied polygraphs to investigate crime. February 2, 1935 is considered the day of the first official use of polygraph in the United States.

poligrafului în Statele Unite.

Poligraful (detectorul de minciuni) a fost inclus în lista celor 325 de mari invenții publicate în Encyclopaedia Britannica Almanac 2003 [1].

Fără îndoială, poligraful a avut și are un mare succes datorită și aplicațiilor sale pe scară largă, așteptările fiind în continuă creștere față de acest instrumentar pe măsură ce este în permanență îmbunătățit.

O altă persoană care a avut o influență semnificativă asupra dezvoltării metodologiei revoluționare în interpretarea reacțiilor psihofiziologice a fost John E. Reid – un avocat din Chicago. În anul 1947, el a dezvoltat o nouă metodă care a fost numită „Tehnică întrebărilor de control”. Aceasta devine cea mai des utilizată și este cunoscută ca CQT - Control Question Test (Testul întrebărilor de control). Prin ea se încearcă a se ajunge la esența problemei cu ajutorul câtorva întrebări relevante, de forma:

- *D-ta ai comis furtul din magazinul Y?*
- *Ai furat din magazinul Y un telefon mobil?*

Aceste întrebări sunt verificate de o întrebare de control:

- *Te-ai gândit vreodată să furi ceva?*

Tehnică este fundamentată teoretic prin faptul că o persoană nesinceră va reacționa puternic la întrebările relevante și slab la cele de

The polygraph (the lie detector) was included in the list of 325 great inventions published in British Encyclopedia Almanac 2003. [1]

Undoubtedly, the polygraph has been and is also very successful due to its large-scale applications, with expectations constantly rising over this instrument as it is continually improved.

Another person who had a significant influence on the development of revolutionary methodology in the interpretation of psychophysiological reactions was John E. Reid -- a lawyer from Chicago.

In the year 1947. John E.. Reid developed a new technique that was called “the Control question technique.” This method becomes the most widely used and is known as: CQT - Control question Test .

It attempts to reach the essence of the problem with the help of a few relevant questions of the form:

- *Did you commit the theft from the Y store?*

- *You stole a cell phone from the Y store?*

These questions are checked by a control question:

- *Have you ever thought of stealing anything?*

The technique is theoretically based

control, în timp ce persoană nevinovată, aflată sub investigație, va reacționa exact invers.

Ultima îmbunătățire majoră a detectorului de minciuni înainte de era computerului a fost introdusă de Cleve Backster. Examinatorul poligrafal din cadrul CIA (Central Intelligence Agency) a introdus o tehnică complet nouă de analiză a graficului cuantificat. Acest lucru a permis examinerilor să ofere rezultate mult mai eficiente și mai precise. Metoda prezentată, cu utilizarea unei analize numerice, este folosită până astăzi, fiind un instrument de bază absolut în obținerea unor rezultate fiabile la poligraf.

Scopul studiului. Autorii își propun să facă o analiză profundă a aspectelor legate de particularitățile aplicării sistemelor poligraf pe timpul conflictelor armate.

Metode și materiale aplicate. În procesul studiului au fost aplicate următoarele metode: analiza, sinteza, comparația și conștientizarea logică. Instrumentele utilizate constituie materialul teoretic, normativ și empiric, publicațiile savanților din domeniu, precum și legislația națională și internațională corespunzătoare.

Rezultate și discuții. În timpul Primului Război Mondial, agenții secreți ai Germaniei au inundat Statele Unite, efectuând sabotaje la fabrici și uzine care produceau armament și muniție pentru susținerea armatei și a flotei aliaților. În una din zilele anului 1917, spionii germani au obținut informații militare și politice din safeul unui general american. Aproximativ 70 de persoane au nimerit în cercul suspectilor, iar Marston a fost însărcinat cu găsirea răpitorului [2].

William Moulton Marston a fost creatorul testului de tensiune arterială sistolică, care a devenit o componentă a poligrafului modern. Soția lui Marston, Elizabeth Holloway Marston, i-a sugerat lui William despre o legătură între emoție și tensiunea arterială.

În urma examinărilor desfășurate, din cercul de suspecti a fost identificată o persoană care, potrivit interpretărilor reacțiilor psiho-fiziologice, era exact cea pe care o căutau. Concluzia făcută s-a dovedit a fi corectă: luat sub supraveghere atentă, acest bărbat a fost reținut în scurt timp pe drumul de la Washington la

on the fact that an insincere person will react strongly to relevant and weak questions of control, while the innocent person under investigation will react exactly the opposite.

The last major improvement of the lie detector before the computer era was introduced by Cleve Backster. The Central Intelligence Agency (CIA) polygraph examiner introduced a completely new technique for analyzing the quantified graph. This allowed the examiners to provide much more effective and accurate results. The method presented, using a numerical analysis, has been used until today and is an absolute basic tool in obtaining reliable polygraph results.

Purpose of the study. The authors aim to make a thorough analysis of the aspects related to the particularities of applying polygraph systems during armed conflicts.

Methods and materials applied. In the process of the study, methods were applied: Analysis, synthesis, comparison and logical awareness. The materials used are the theoretical, normative and empirical material, the publications of the scientists in the field, as well as the corresponding national and international legislation.

Results and discussions. During World War I, Germany's secret agents flooded the United States, carrying out sabotage at factories that produced weapons and ammunition to support the army and the Allied fleet. On one day in 1917, German spies obtained military and political information from the safe of an American general. About 70 people were in the suspect circle, and Marston was tasked with finding the kidnapper. [2]

William Moulton Marston was the creator of the systolic blood pressure test, which became a component of modern polygraph. Marston's wife Elizabeth Holloway Marston suggested to William about a connection between emotion and blood pressure.

Following the examinations carried out, a person was identified from the circle of suspects who, according to the interpretations of psycho-physiological reactions, was exactly the one they were looking for. The conclusion proved to be correct: Taken under close surveillance, this man was detained shortly on his

New York în momentul predării documentului secret unui alt agent german.

Practica din acei ani a dovedit eficiența testului „blood pressure deception”, însă Primul Război Mondial la scurt timp a luat sfârșit, iar această metodă nu a mai fost susținută.

În 1935, Biroul Federal de Investigații al SUA a atras atenția asupra posibilităților poligrafului. Din 1938, specialistul FBI I. Coffey, un elev al lui L. Keeler, a început să folosească poligraful pentru a deconspira spionii. Cazul început de W. Marston în 1917, în așa mod, și-a găsit continuarea și dezvoltarea [3].

La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, poligraful a fost utilizat pe scară largă pentru a proteja secretele de stat. Specialiștii uneia dintre firmele private au efectuat teste poligraf ca parte a implementării controalelor speciale asupra personalului care a lucrat la crearea bombei atomice la Centrul de Cercetare Oak Ridge.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, armata SUA a avut un grup de examinatori poligraf, cărora la sfârșitul războiului li sa dat sarcina importantă de a verifica 274 de prizonieri de război germani, care au aplicat pentru funcții înalte în poliția Germaniei de Vest post-belice.

Testările au fost efectuate de șapte specialiști poligraf. Conform constatărilor, 156 de subiecți erau eligibili pentru promovarea în funcții de conducere. În opt cazuri nu s-a ajuns la o concluzie unanimă a specialiștilor poligraf, iar restul de 110 persoane (40%) au fost recomandate de examinatorii poligraf pentru a fi respinse.

În cadrul interogărilor ulterioare, 27 din persoanele din cele respinse au recunoscut apartenența față de partidul nazist și o conlucrare cu serviciile SS sau Gestapo. Mai mult, o persoană a recunoscut că îndeplinea funcția de trezorer al partidului nazist în anii 1930.

Menționăm că testările cu aplicarea poligrafului au fost efectuate după verificările tradiționale ale candidaților, în cadrul cărora nu au fost identificate riscuri sau curențe în integritatea acestora.

Realizările examinatorilor poligraf nu au trecut neobservate de autorități, iar metoda de detectare a nesincerității a început să fie imple-

way from Washington to new York when he handed the secret document over to another German agent.

The practice of those years proved the effectiveness of the blood pressure deception test, but World War I shortly after ended and this method was no longer supported.

In 1935, the Federal Bureau of Investigation drew attention to the possibilities of polygraph. Since 1938, the FBI specialist I. Coffey, a student of L. Keeler, he started using the polygraph to expose the spies. The case started by W. Marston in 1917, in this way, found its continuation and development. [3]

At the beginning of World War II, polygraph was widely used to protect state secrets. In particular, specialists from one of the private firms conducted polygraph tests as part of the implementation of special controls on personnel who worked on the creation of an atomic bomb at the Oak Ridge Research Center.

During World War II, the US Army had a group of polygraph examiners, who at the end of the war were given the important task of checking 274 German prisoners of war, who applied for high positions in the post-war West German police.

The tests were carried out by seven polygraph specialists. According to the findings, 156 subjects were eligible for promotion to senior positions. In eight cases, a unanimous conclusion of polygraph specialists was not reached, and the rest - 110 people (40%) were recommended by polygraph examiners for rejection.

In subsequent interrogations, 27 of those rejected acknowledged belonging to the Nazi party and co-operation with the SS or Gestapo services. In addition, one person admitted to serving as treasurer of the Nazi party in 1930.

We should mention that the polygraph tests were carried out after the traditional checks of the candidates, during which no risks or deficiencies in their integrity were identified.

The achievements of the polygraph examiners did not go unnoticed by the authorities, and the method of detecting insincerity began to be actively implemented in the activities of US law enforcement agencies. In par-

mentată pe larg în activitățile agențiilor de aplicare a legii din SUA. În special, Central Intelligence Agency (CIA), creată în 1947, a început să aplice poligraful la selecția personalului și în procesul de planificare a operațiunilor speciale. În perioada anilor 1950, examinatorii poligraf îi verificau, fără excepție, pe toți cei care urmau să fie angajați în CIA. În aceeași perioadă, FBI și Serviciul Secret care era responsabil pentru securitatea conducerii de vârf a statului introduceau pe scară largă practica obligatorie a verificărilor poligraf vizavi de angajații săi.

În jur de 12% dintre cei capturați în al Doilea Război Mondial au fost prizonieri germani internați în spitalele SUA. Desigur, climatul politic național-socialist (nazist) care a influențat dezvoltarea personalității prizonierilor de război înainte de capturarea lor a dus la faptul că mulți dintre ei erau naziști în convingerile lor, în timp ce alții favorizau idealurile comunismului.

Din cauza neîncrederii și temerii autorităților americane cu privire la consecințele întoarcerii prizonierilor de război germani în Germania postbelică, în 1944 președintele Roosevelt și Departamentul de Război au decis să creeze o Divizie de Proiecte Speciale pentru prizonierii de război. Scopul principal al acestui proiect a fost o încercare de a schimba viziunea asupra lumii a prizonierilor, în conformitate cu tradițiile democratice, credințele și idealurile guvernului SUA. În conformitate cu aceasta, au fost înființate școli speciale de pregătire pentru prizonieri de război în Statele Unite [4].

Pentru a realiza scopul menționat supra, au fost intervievați 17 883 de prizonieri de război. De asemenea a fost inclusă și procedura de testare a inteligenței, onestității, convingerii politice și competenței profesionale. Ulterior, s-a luat decizia administrativă de a folosi testările poligraf pentru a identifica orice subiect nedorit și nesigur care ar fi putut trece procesul de screening pentru acest proiect important.

În acest context a fost format un grup din specialiștii poligraf, printre care era și renumitul Leonardo Keeler. Măsura descrisă mai sus a avut un dublu scop: stabilirea eficienței aplicării poligrafului, precum și evaluarea acurateței rezultatelor examinărilor poligraf în

particular, the Central Intelligence Agency (CIA), created in 1947, began applying the polygraph to personnel selection and special operations planning. By 1950, polygraph examiners had already checked everyone, without exception, who would be employed in the CIA. At the same time, the FBI and the secret Service, which was responsible for the security of top state management, actively introduced the practice of compulsory polygraph checks on its employees.

Around 12% of those captured in World War II were German prisoners admitted to U.S. hospitals. Of course, the national socialist political climate that influenced the development of the personality of prisoners of war before their capture led to the fact that many of them were Nazis in their beliefs, while others favored the ideals of communism.

Due to the distrust and fear of the US authorities regarding the consequences of the return of German prisoners of war to postwar Germany, in 1944, President Roosevelt and his War Department decided to create a division of special projects for prisoners of war.

The main purpose of this project was an attempt to change the prisoners' worldview in accordance with the democratic traditions, beliefs and ideals of the US government.

Under this, special training schools for prisoners of war were established in the United States. [4]

In order to achieve the above-mentioned goal, 17.883 prisoners of war were interviewed. It also included the procedure for testing intelligence, honesty, political conviction and professional competence.

Subsequently, the administrative decision was made to use the polygraph tests to identify any undesirable and unsafe subject who might have passed the screening process for this important project.

In this context, a group of polygraph specialists was formed, among which was the famous Leonardo Keeler.

The measure described above had a dual purpose: To establish the effectiveness of polygraph application, as well as to assess the accuracy of polygraph examination results compared to other methods of determining simu-

comparație cu alte metode de stabilire a comportamentului simulat.

Fiecare specialist poligraf a efectuat testările în camere separate, folosind poligrafal conceput de Keeler, care la acel timp înregistra: modificările tensiunii arteriale, parametrii pulsului, modificările respirației și reacția electrodermică [5].

Întrebările formulate în cadrul bateriilor de teste se refereau la:

- ✓ Ai fost vreodată membru al Partidului Nazist?
- ✓ Crezi acum în principiile naziste?
- ✓ Ai putea lua vreo măsură pentru a sabota planurile pacificatoare?
- ✓ Susții comunismul în Germania?
- ✓ Ai de gând să te alături mișcărilor de partizanat împotriva forțelor aliate?
- ✓ Ai fost vreodată membru al Gestapo-ului?
- ✓ Ai fost membru al S.S.?
- ✓ Intenționezi să cooperezi pe deplin cu forțele americane?
- ✓ Ai comis o infracțiune?
- ✓ Cunoști naziști printre camarazii tăi?
- ✓ Ai fost sincer în toate răspunsurile oferite ofițerilor americani?

După finalizarea programului, s-au obținut următoarele rezultate:

- 156 de prizonieri de război germani să fie considerați de încredere;
- 110 prizonieri germani nu pot fi considerați persoane de încredere;
- 8 rezultate nedeterminate.

Pe timpul existenței URSS, chiar dacă aparatul era considerat acolo ca un instrument pseudo științific, în laboratoarele KGB (serviciile secrete sovietice) sub parafa secretă era dezvoltată procedura testării cu aplicarea poligrafului.

Un caz documentat al aplicării poligrafului în conflictele armate este despre un pilot al unui avion de luptă al forțelor aeriene sovietice, care pe timpul operațiunilor din Afganistan (1979-1989) a fost doborât de inamic. Fiind prizonier o perioadă îndelungată, a reușit într-un final să ajungă pe teritoriul Pakistanului, de unde a fost preluat de către reprezentanții diplomați din Uniunea Sovietică.

În fața anchetatorilor care cercetau acea

lated behavior.

Each polygraph specialist performed separate chamber tests using Keeler's polygraph, which at that time recorded changes in blood pressure, pulse parameters, changes in breathing, and electro-dermal reaction. [5]

The questions raised in the test batteries concerned:

- ✓ Have you ever been a Member of the Nazi Party?
- ✓ Do you believe in Nazi principles now?
- ✓ Could you take any action to sabotage the pacifying plans?
- ✓ Do you support communism in Germany?
- ✓ Are you going to join the partisan movements against allied forces?
- ✓ Have you ever been a Member of the Gestapo?
- ✓ You were a Member of S.S. What?
- ✓ Do you intend to cooperate fully with American forces?
- ✓ Did you commit a crime?
- ✓ Do you know Nazis among your comrades?
- ✓ Have you been honest in all the answers given to American officers?

Following completion of the program, the following results were achieved:

- 156 german prisoners of war to be considered reliable;
- 110 german prisoners cannot be considered reliable persons;
- 8 undetermined results.

During the existence of the Soviet Union, even though the apparatus was recognized as a pseudo-scientific instrument, in the KGB laboratories (Soviet secret services) under the secret seal the procedure of testing with the application of polygraph was developed.

A documented case of polygraph application in armed conflicts is about a pilot of a Soviet Air force fighter jet, which during operations in Afghanistan (1979–1989), was shot down by the enemy. Being a prisoner for a long time, he finally managed to reach Pakistan from where he was taken over by diplomatic representatives from the Soviet Union.

In front of investigators investigating the cause, there was a dilemma: "Was the pilot re-

cauză a existat dilema: „Oare a fost pilotul recrutat de inamic?”

S-a decis să se apeleze la ajutorul specialiștilor poligraf din cadrul laboratorului specializat pe detecția comportamentului simulat din cadrul KGB. Testările au fost realizate de către profesorul universitar, doctor habilitat în drept, doctor în psihologie, Iuri Holodnîi.

Urmare a testărilor, examinatorul a stabilit că pilotul avionului nu a fost recrutat și că a reușit să evadeze de sine stătător. Acest rezultat nu a fost acceptat de către anchetatori, ei admițând că este o eroare. S-a convenit ca testările poligraf să fie repetate de un alt specialist poligraf, și anume conducătorul laboratorului de psihologie aplicativă din cadrul KGB, Iuri Azarov. Fiind repetată testarea, Azarov a obținut același rezultat și a fost menținută concluzia inițială a lui I. Holodnîi.

Peste câteva luni, armata sovietică a reușit să acapareze baza militară unde a fost deținut acel pilot și, printre multe acte găsite acolo, au fost identificate și documente în care au fost descrise detaliile detenției pilotului sovietic. Urmare a unei analize amănunțite, au fost dobândite dovezi de neapartenență a pilotului la acțiuni diversioniste [6].

Considerăm că exemplul descris supra reprezintă o situație când aplicarea poligrafului a permis stabilirea nevinovăției unei persoane. Mai mult decât atât, acest lucru a fost posibil în termene foarte scurte.

De remarcat că foarte solicitate sunt testările cu aplicarea poligrafului în cadrul conflictului armat din Ucraina. O echipă numeroasă de specialiști ucraineni (peste 100 de persoane), conduși de doctorul în psihologie, cercetător științific superior, președinta asociației operatorilor de poligraf din Ucraina, Tatiana Morozova, de la începutul conflictului armat efectuează testări pentru Ministerul Apărării din Ucraina. În fața specialiștilor poligraf sunt puse sarcini bine definite: de a identifica posibilitățile spioni, sabotori și alte persoane inamice, ce se strecoară printre prizonieri.

O altă categorie de persoane ce sunt testate se referă la voluntarii care vor să fie înrolați în rândurile Forțelor Armate ale Ucrainei. Se prezumă că forțele inamice vor infiltra persoane special pregătite, cu abilități de a or-

cruted by the enemy?”

He was decided to seek the help of polygraphologists from the laboratory specialized in the detection of simulated behavior within the KGB.

The tests were carried out by the current university professor, doctor habilitat in law, doctor in psychology, Mr. Iurie Holodny.

Following the tests, the examiner determined that the pilot of the plane was not recruited and that he managed to escape on his own. This result was not accepted by the investigators, admitting that it was an error. It was agreed that the polygraph tests should be repeated by another polygraphologist specialist, namely the head of the applied psychology Laboratory within the KGB, Mr. Iurie Azarov.

Repeated testing, Mr. Azarov achieved the same result and the initial conclusion of I. Holodny.

Later, a few months later, the Soviet army managed to seize the military base where that pilot was held, and among many acts found there, documents were also identified describing the details of the Soviet pilot's detention. Following a thorough analysis, evidence of the pilot's non-affiliation to diversionary actions was acquired.[6]

We consider that the example described above is a situation when the application of the polygraph allowed to establish the innocence of a person. Moreover, this was possible in very short terms of time.

The tests with polygraph application in the framework of the armed conflict in Ukraine are in high demand.

A large team of Ukrainian polygraphologists (over 100 specialists), led by the doctor in psychology, senior scientific researcher, president of the Ukrainian polygraphologists' association, Taiana Morozova, since the beginning of the armed conflict, are conducting tests for the Ministry of Defense of Ukraine.

In front of the polygraph specialists, there are well-defined tasks: To identify possible spies, saboteurs and other enemy persons who sneak among the prisoners.

Another category of people who are tested refers to volunteers who want to be enrolled in the Armed Forces of Ukraine. It is assumed

ganiza operațiuni de sabotaj.

Există un interes sporit în examinarea persoanelor ce declară că sunt victime ale crimelor de război. De asemenea, se atestă un flux mare de persoane ce solicită ajutorul autorităților în calitate de refugiați, victime ale războiului, dar în realitate nu dețin acest statut.

Specialiștii poligraf ucraineni aplică o metodă proprie de testare (МВСИ - методика выявления скрываемой информации), autoare fiind Tatiana Morozova. Ea afirmă că este o metodă extrem de eficientă și cu o acuratețe înaltă. Astfel, metoda alcătuirii bateriei de teste este destul de simplă, cu utilizarea a trei tipuri de întrebări (întrebări de sacrificiu, întrebări neutre și întrebări ce se referă la fondul cauzei). Răspunsurile se încadrează în formele: „da”, „nu”, „nu cunosc”.

Seturile de întrebări de obicei se compun din patru baterii generale și o baterie pentru persoanele confirmate ca fiind vinovate. Se aplică teste de stimulare, de diagnosticare și de fond.

Considerăm că specialiștii ucraineni au adaptat metoda elaborată de David T. Lykken în anul 1959, în raportul din 2003 al Consiliului Național de Cercetare al SUA menționându-se faptul că acuratețea acestor teste este de 88% [7].

Trecând prin prisma experienței conflictului Transnistrean, este cunoscut faptul că un număr mare de armament ajunge necontrolat pe mâna civililor. Astfel devine foarte mare probabilitatea **că o parte din acest armament va ajunge și în Republica Moldova.**

Considerăm că R. Moldova este un producător de securitate pentru spațiul european, formând împreună cu țările membre UE o centură de protejare fortificată la frontiera cu războiul și, în această ordine de idei, *neglijarea posibilităților tehnice ale unui poligraf ar presupune respingerea unei metode eficiente, științifice și necostisitoare de obținere a informațiilor.*

Rezumând cele expuse mai sus, **considerăm că** sistemele computerizate de detecție a comportamentului simulat reprezintă mijloace tehnice eficiente, cu un profund suport științific, care au o arie largă de aplicativitate și care extind posibilitățile în cadrul obținerii informațiilor ascunse, pe care cu greu le-am fi putut obține în orice alt mod.

that enemy forces will infiltrate specially trained personnel with the ability to organize sabotage operations.

There is a growing interest in examining people who claim to be victims of war crimes. There is a large flow of people seeking the help of the authorities as refugees, victims of war, but in reality they do not have this status.

Ukrainian polygraphologists apply their own polygraph test method (МВСИ - методика выявления скрываемой информации), author being Tatiana Morozova. She says it is an extremely effective method with high accuracy.

The method of making up the battery of tests is quite simple: Three types of questions (sacrificial questions, neutral questions and questions related to the background of the cause).

The answers fall into the forms: Yes, no, I don't know.

The question sets usually consist of 4 general batteries and 1 battery for people confirmed to be guilty. Stimulation, diagnostic and background tests are applied.

We believe that Ukrainian specialists have adapted the method developed by David T. Lykken in 1959, which in the 2003 report of the US national Research Council was mentioned that the accuracy of these tests is 88%. [7]

Passing through the experience of the Transnistrian conflict, it is known that a large number of weapons end up unchecked in the hands of civilians. It is very likely that some of this weaponry will reach the Republic of Moldova as well.

We believe that the Republic of Moldova is a security producer for the European space, forming together with the EU Member countries a fortified security belt at the border with war and in this connection, neglecting the technical possibilities of a polygraph would imply the rejection of an effective method, scientific and inexpensive to obtain information.

Summarizing the above, we consider that computer systems for detecting simulated behavior are technical means with deep scientific support, which have a wide range of applicability and which extend the possibilities in obtaining hidden information, which we could hardly have obtained in any other way.

Referințe bibliografice***Bibliographical references***

1. Encyclopaedia Britannica Almanac 2003.
2. William Moulton Marston împreună cu soția sa Elizabeth Holloway a inventat un prototip timpuriu al poligrafului.
3. Marston, W. M. (1917). Systolic blood pressure symptoms of deception. *Journal of Experimental Psychology*, 2(2), 117–163.
4. The Secret POW Camp That Fought Nazi Ideology.
5. Linehan, J.G. An aspect of World War II use of the polygraph. *Polygraph*. 1978. 7 (3). P. 233–239.
6. Российская газета - Федеральный выпуск: №136 (6707), pag. 12.
7. Current status of forensic lie detection with the comparison question technique: An update of the 2003 National Academy of Sciences report on polygraph testing. *Law Hum Behav*. 2019 Feb.
8. Приказ Министерства обороны Украины 14.04.2015 г. № 164 “Об утверждении Инструкции по организации и проведению психофизиологического исследования персонала с применением полиграфа в Министерстве обороны Украины и Вооруженных Силах Украины”.
9. Приказ СБУ от 04.02.2016 № 45 “Об утверждении Инструкции о порядке проведения служебных расследований и служебных проверок в отношении военнослужащих Службы безопасности Украины”.

Despre autori:**Iurie ODAGIU,**

*doctor în drept, conferențiar universitar,
prim-prorector pentru studii și managementul
calității al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: criminalistic@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-2474-5299*

Andrei LUNGU,

*doctorand, Școala doctorală „Științe penale și
drept public” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
ofițer principal, Secția proiecte și dezvoltare
instituțională,
master în drept, master în psihologie
e-mail: andrei.lungu@mai.gov.md
ORCID: 0000-0003-0214-828X*

About authors:**Iurie ODAGIU,**

*PhD, associate professor
prorector for studies and quality management
of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: criminalistic@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-2474-5299*

Andrei LUNGU,

*PhD student, Doctoral school “Criminal Science
and Public Law” of the Academy “Ștefan cel
Mare” of the MIA
chief officer, Projects and Institutional
Development Unit
master of law, master’s degree in psychology
e-mail: andrei.lungu@mai.gov.md
ORCID: 0000-0003-0214-828X*